

datum 7 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [naam], advocaat te [plaats],

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pater van de Missionarissen van Afrika (Witte Paters).

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 10 april 2011.

Op 12 mei 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van pater [naam], gedelegeerd Overste van de Missionarissen van Afrika (Witte Paters).

Op 6 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenoot [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. [naam].

Namens aangeklaagde is verschenen pater [naam], de plaatsvervanger van de gedelegeerd overste, pater [naam].

2. De klacht

2.1. Klager heeft in de periode 1961 – 1963 intern op het seminarie te [plaats] gezeten. Hij was toen 12- 14 jaar oud. In die periode was aangeklaagde Overste in [plaats]. 's Nachts werd klager door aangeklaagde uit bed gehaald en meegenomen naar de apotheek in het seminarie. Daar heeft aangeklaagde bij klager water van achteren in hem gespoten met een grote spuit. Klager schat dat dit tussen 12 – 20 keer door aangeklaagde bij klager is gedaan. Voorts heeft aangeklaagde met een massageset de geslachtsdelen van klager bewerkt. Dit heeft aangeklaagde een aantal keren gedaan bij klager. Ook dit is voorgevallen in de apotheek. Voornoemde gebeurtenissen hebben plaatsgevonden in de periode 1961 – 1963.

2.2. Klager heeft in wankel evenwicht zijn leven geleefd. Op 37-jarige leeftijd is klager opgenomen geweest. Hij had suïcidale gedachtes. Ook daarvoor had hij die gedachtes al. Op zijn 17de heeft klager een suïcide poging gedaan. Op zijn 37ste begon het opnieuw. Hij is vier maanden opgenomen geweest. Na zijn ontslag heeft klager de therapie voortgezet bij een psychiater die gespecialiseerd is in incestproblematiek, te weten mevrouw [naam]. Van zijn 38ste tot zijn 45ste jaar is klager in therapie geweest. Hij is behandeld voor depressies en dwangstoornissen.

Klager heeft de gebeurtenissen een plaats kunnen geven in zijn leven, maar het blijft gevoelig. Pas later in zijn leven heeft hij een vaste relatie kunnen hebben. Daarvoor kon hij geen aanraking velen.

2.3. Klager is boos, mede gelet op de wijze waarop de katholieke kerk in het openbaar omgaat met het seksueel misbruik. Deze klachtenprocedure is voor klager een manier om zijn boosheid te uiten. Verder wil klager (financiële) genoegdoening.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Overste[naam] heeft als huidige verantwoordelijke van de Sociëteit van de Missionarissen van Afrika in Nederland nader onderzoek verricht in de archieven en heeft navraag gedaan bij personen die wellicht iets over aangeklaagde konden verklaren. Van één pater heeft hij een schriftelijke verklaring als bijlage bij het verweerschrift gevoegd.

Binnen de Sociëteit blijkt niets bekend van seksueel misbruik van minderjarigen door aangeklaagde. Overste [naam] heeft aangegeven dat hij in alle redelijkheid niet in staat is om het misbruik te bevestigen noch te ontkennen. Het blijft ook voor hem onbevredigend dat hij aangeklaagde niet meer kan confronteren met de feiten die door klager worden gesteld.

Dit betekent niet dat Overste [naam] geen geloof hecht aan hetgeen klager in zijn klaagschrift beschrijft. Sterker nog het heeft hen allen diep geraakt en geschokt. Hij bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar voren te komen.

De Overste heeft in zijn verweerschrift zijn oprechte verontschuldiging aangeboden aan klager voor alles wat hem in de periode dat hij op het seminarie in [plaats] verbleef mogelijk door aangeklaagde is aangedaan en voor alle leed dat hem vanwege deze feiten is blijven achtervolgen tot op de dag van vandaag. Hij geeft aan dat het mogelijk is dat de toenmalige verantwoordelijken in het geheel niet op de hoogte waren van het misbruik dat door aangeklaagde zou zijn gepleegd. Desondanks is hij bereid ook namens zijn voorgangers als verantwoordelijken zijn excuses aan te bieden voor het feit dat niemand toen maatregelen heeft genomen ten aanzien van de aangeklaagde om hem te verhinderen nog verder mogelijk seksueel misbruik te maken van leerlingen.

Mocht de Klachtencommissie van oordeel zijn dat de klacht van klager voldoende aannemelijk is dan is hij bereid de klacht van klager gegrond te verklaren en het misbruik dat klager heeft moeten ondervinden te erkennen. Voorts is hij dan ook bereid klager bij te staan in het verwerken van hetgeen hem is aangedaan en samen met klager te onderzoeken in hoeverre hij het onrecht dat klager is aangedaan weer kan herstellen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er zijn meer dan 46 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Temeer nu door pater Wouters tijdens de zitting van de Klachtencommissie is bevestigd dat klager een juiste beschrijving heeft gegeven van de plek – de apotheek – waar het misbruik zou hebben plaatsgevonden. Voorts blijkt uit de schriftelijke verklaring van psychiater, [naam], dat klager reeds in de periode 1993 tot 2000, toen hij bij haar in behandeling was, -dus lang voordat daarover volop in de media werd gepubliceerd- tegenover haar heeft gesproken over het seksueel misbruik door een geestelijke van het Rooms-Katholieke internaat. Daarbij komt dat aangeklaagde ook ander normafwijkend gedrag vertoonde. Zo komt uit het verweerschrift (met bijlage) naar voren dat aangeklaagde alcoholist was en dat er door leerlingen werd gezegd dat aangeklaagde “wat losse handen zou hebben” en dat hij “vriendjes” had.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was de biechtvader van klager en was voor hem meer dan een vertrouwenspersoon.

4.4. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft in zijn verweerschrift daartoe een eerste stap gedaan door namens de congregatie het leed te erkennen en zijn verontschuldiging aan te bieden voor hetgeen klager is aangedaan.

4.5 Over het verzoek van klager om financiële genoegdoening kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie –de zogenoemde Compensatiecommissie- zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding. Ter informatie van klager merkt de Klachtencommissie op dat te verwachten is dat deze commissie binnenkort door de Bisschoppenconferentie en de KNR wordt ingesteld op basis van het advies van de commissie Lindenbergh, die de bisschoppen en oversten met betrekking tot schadevergoeding hadden ingesteld.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Missionarissen van Afrika (Witte Paters) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 november 2011 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.